

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

716870
GK:169

Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00-7/610- 385
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/6970)

29-06-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.05.2012 tarih ve 67274 sayılı yazınız.

Balıkesir Milletvekili Sayın Haluk Ahmet GÜMÜŞ'e ait 7/6970 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 Yazı

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06520 Ankara
Tel : 0312 212 20 72 – Faks : 0312 215 18 00
www.csgb.gov.tr

İrtibat : E. YARDIMCIEL Memur
Tel : 296 64 36
e-mail : eyardimciel@csgb.gov.tr

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ HALUK AHMET GÜMÜŞ'E AİT 7/6970 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

İşyerlerinde çalışan işçi sayısına bakılmaksızın işlem yılı içinde en fazla ölümlü iş kazası meydana gelmiş sektörler öncelikli olmak üzere “programlı denetimlere” (proje denetimlerine) alınmakta ve yaşanan iş kazaları sebeplerinin ortadan kaldırılması için öncelikli riskler belirlenerek işyerleri yıllık “programlı denetimler” çerçevesinde “önleyici” yaklaşımla denetlenmekte, işçi ve işverenlerin duyarlılıklarının artırılması ve önceden belirlenen risklerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

İş teftişi konusunda iki temel yaklaşımdan bahsetmek mümkündür. Bunlardan birincisi tepkisel (reaktif) yaklaşım, diğeri önleyici (proaktif) yaklaşımdır. Tepkisel teftiş işçi şikâyetleri, bireysel iş uyuşmazlıkları, iş kazaları, meslek hastalıkları gibi olaylar neticesinde yapılan teftişleridir. Önleyici teftiş ise iş teftiş biriminin programlarına göre önlemeye yönelik yaptığı denetimlerdir. Bu denetimlerde esas olan, işyerlerinde iş kazası veya meslek hastalığı oluşmadan veya çalışma ilişkileriyle ilgili sorunlar ortaya çıkmadan gerekli tedbirleri aldırmaaktır.

İş teftişi politikası oluşturulurken önleyici teftişlere, tepkisel teftişlere oranla daha fazla yer vermek gerektiği hususu, çalışma barışının tesisinde, konunun bütün uzmanlarınca kabul edilen bir gerçektir. Bu itibarla, AB ülkeleri ve diğeri gelişmiş ülkeler önleyici teftişlere daha fazla önem vermektedirler.

Diğeri taraftan Bakanlığımız ilgili kuruluşu Sosyal Güvenlik Kurumu Sosyal güvenlik denetmenlerince, işyerlerine yönelik, Alo 170, BİMER, dilekçe, ihbar veya genel denetimler kapsamında, sık sık denetimler yapılmaktadır.

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 40'ıncı maddesinde, bazı işyerleri ve bu işlerde çalışan sigortalıların hizmet sürelerinin bu işyeri veya işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için 60 ila 90 gün arasında ek hizmet süresi zammı eklenmesi öngörülmüştür. Söz konusu maddede 15 faaliyet türü ya da işyeri kapsama alınmış olup, kapsama alınan işyerlerinden birisi de döküm fabrikalarıdır.

Buna göre 5510 sayılı Kanunun 40'ıncı maddesinin sekizinci bendinde;

Döküm kalıp ve maçalarının yapılması ve döküme hazır duruma getirilmesi işlerinde çalışan,

Döküm şarjının hazırlanması ve her çeşit maden eritme (izabe) fırınlarının döküme hazır duruma getirilmesi işlerinde çalışan,

Maden eritme ve dökme işlerinde çalışan sigortalılara bu işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için 60 gün fiili hizmet süresi zammı uygulanacağı, ayrıca anılan Kanunun 40'ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında hesaplanan fiili hizmet süresi zammının 5 yılı geçmemek üzere uzun vadeli sigorta kolları uygulamasında prim ödeme gün sayısına ekleneceği ve bu sürelerin 3 yılı geçmemek üzere yarısının emeklilik yaş hadlerinden indirileceği hüküm altına alınmıştır.

Teknolojideki ve çalışma şartlarındaki değişimler teftiş yaklaşımında da yenilikleri zorunlu kılmıştır. Eski yaklaşımda ve uygulamalarda tanımlayıcı, esnek olmayan ve tepkisel teftiş modelleri uygulanırken, günümüzde yeni yaklaşım gereği esnek, sorumlulara karar alma serbestisi veren ve önleyici modeller benimsenmeye başlanmıştır.

Bakanlığımız, son yıllarda teftiş politikasını gözden geçirmiş ve “Risk Esaslı”, “İşkolu veya Sektör Esaslı” ve “Alan Esaslı” teftiş politikalarını hayata geçirmiştir. Bu politikanın temel amacı, ilgili tüm tarafları harekete geçirmek, bilinç oluşturulmasına ve güvenlik kültürünün gelişmesine katkı sağlamaktır.

Bakanlığımızın kaynaklarının etkin kullanılması çerçevesinde demir döküm atölyelerinin tamamı 2012 yılı için “İşkolu veya Sektör Esaslı” olarak programlı denetimlere

alınmamakla birlikte Grup Başkanlıkları tarafından uygulanmakta olan “Alan Esaslı” programlı denetimler içinde teftişleri yapılmaktadır.

Bakanlığımız yukarıda belirtilen politika çerçevesinde, iş kazası veya meslek hastalıklarının önlenmesi, sağlıklı ve güvenli işyeri ortamının sağlanması çabalarını daha etkili hale getirebilmek için sosyal tarafların da etkin katılımını sağlayacak teftiş programlarını yürütmektedir.

Bunun yanı sıra, işverenin denetim görevi de 4857 sayılı İş Kanununun 77’nci maddesinde düzenlenmiştir.

Sağlıklı ve güvenli bir işyeri ortamına sahip olmanın yolu, kapsamlı bir önleme kültürü ve tüm ilgi tarafların işbirliğinden geçmektedir.

Bakanlığımız ayrıca, birçok ulusal ve uluslararası düzeyde proje ve işbirlikleri, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yanı sıra işyerlerinde çalışma ortamı ve çalışanlara yönelik ölçüm, inceleme ve analiz çalışmaları planlayıp, uygulayarak; işyerlerinde uygun çalışma koşullarının sağlanması ve iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesini temin ederek doğrudan önleyici, iyileştirici ve geliştirici nitelikte çalışmalar yürütmektedir.

Bu kapsamda; özellikle iş kazalarının en çok görüldüğü maden, metal ve inşaat sektörlerindeki KOBİ’ler arasından iş sağlığı ve güvenliği alanında iyi uygulama örneği işletmeler seçilerek bu işletmelere yönelik çalışmalar yapılması ve daha sonra bu işyerlerinden edinilen kazanımların diğer işyerlerine yaygınlaştırılmasını hedefleyen “Türkiye’de, İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Şartlarının İyileştirilmesi Projesi” 15.01.2010 tarihinde başlamış ve 15.02.2012’de tamamlamıştır. Projenin uygulama sürecinde, sosyal taraflara ve iş sağlığı ve güvenliği alanında çalışan profesyonellere yönelik yoğun eğitim programları düzenlenmiş ve hazırlanan sektörel rehberler ilgili taraflara dağıtılmıştır.

Ülkemiz, iş sağlığı ve güvenliği alanında önemli değişimlerin ve gelişmelerin yaşandığı bir süreçten geçmektedir. Bu dönemde, AB’nin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki kapsamlı mevzuatının uyumlaştırılması, bu mevzuatın getirdiği risk değerlendirmesine dayalı önleyici yaklaşım ve sürekli iyileştirme anlayışının çalışma hayatına yerleştirilmesi için tüm sosyal taraflarca önemli çalışmalar yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir.

Sonuç olarak, son yıllarda iş sağlığı ve güvenliği alanındaki söz konusu korucu, önleyici ve geliştirici nitelikteki çalışmalarımız sosyal paydaşlarımızın da işbirliğinde artan bir ivme ile sürdürülmektedir.

